

Lausunto

05.03.2025

Asia: VN/18156/2024

## **Lausuntopyyntö: hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi raideliikennelain ja liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta**

### Lausunnonantajan lausunto

#### **Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Lausunto kohdasta: Raideliikennelaki, ehdotettu 164 a § Kaupunkiraideliikenteen rataverkon suunnittelu ja rakentaminen

Espoo näkee, että turvallisuuden jatkuva kehittäminen on kannatettava periaate myös kaupunkiraideliikenteen osalta. Muutosehdotus liikenne- ja viestintäviraston tarkistuskäytännöistä suunniteltaessa kaupunkiraideliikennettä on nykyisellä muotoilullaan vaikeasti tulkittavissa. Laki velvoittaa rataverkon haltijan tai hankkeen toteuttajan ilmoittamaan "kun se on päättänyt käynnistää uuden kaupunkiraideliikenteen radan rakentamista koskevan suunnittelun alueelle, jossa ei ole ennestään kaupunkiraideliikenteen rataverkkoa."

Laissa edellytetään, että ilmoituksessa on suunnitelma seuraavin sisällöin: "Suunnitelmasta on käytävä ilmi se, miten kaupunkiraideliikenteen rataverkon haltija on varautunut hankkeen riskeihin suunnittelu-, rakennus- ja käytön aikaisessa vaiheessa."

Kaupunkiraidehankkeiden suunnitelmat tarkentuvat jokaisessa suunnitelmavaiheessa, mutta parhaiten riskejä ja turvallisuuteen vaikuttavia seikkoja pystytään arvioimaan hallinnollista hyväksyntää edellyttävien suunnitelmien yhteydessä. Kaupunkiraideliikenteen osalta tämä vaihe olisi katusuunnitelmavaihe. Raidehankkeista tehdään ennen katusuunnittelua erityyppisiä yleis- ja hankesuunnitelmia, mutta näillä ei ole suunnittelujärjestelmässä juridista roolia toisin kuin valtion tie- ja rataverkkojen suunnitelmilla. Esitetystä muodosta turvallisuusarviointi tulisi ilmeisesti tehdä rakennussuunnitelmavaiheessa. Sanamuoto "rakentamista koskeva suunnittelu" on epäselvä. Rakennussuunnitteluvaiheessa ei enää voi tehdä suuria muutoksia hallinnollisesti hyväksytyihin suunnitelmiin.

Toisaalla viitataan laissa uusille alueille suunniteltaviin kaupunkiraidehankkeisiin. Kuitenkin lain toisessa momentissa viitataan myös rataverkon kehittämiseen, jolloin myös alueille, joilla raideliikennettä jo on, vaadittaisiin yksityiskohtaiset turvallisuusselvitykset. Tämä on vaikeasti tulkittavissa oleva kohta sen suhteen, milloin arviointia tarvittaisiin kaupungissa, jossa kaupunkiraideliikennettä jo on.

Ehdotuksessa todetaan, että lausunnolla voidaan antaa kunnille määräyksiä. Alueidenkäyttölain 84§:n mukaan kadunpidon järjestäminen kuuluu kunnalle. Näin ollen tämän lain mukaisesti valtio ei voi antaa kunnille määrääviä ohjeita hallinnollisten suunnitelmien sisältöön. Ylipäätään Espoo katsoo, ettei tällainen ilmoituskäytäntö tuo hyötyä kaupunkiraideliikenteen suunnitteluprosessiin ja velvoittavasta ilmoitusmenettelystä ei tulisi säätää laissa. Valtion osallistumisen turvallisuuden varmistamiseen voi tarvittaessa hoitaa suunnittelun aikaisena yhteistyönä ilman ylimääräistä byrokratiaa.

Kuronen Pauliina  
Espoon kaupunki